

Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

07 iunie 2016

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte – Constantin Alerguș,

Judecătorii – Vladimir Timofti, Petru Moraru, Nadejda Toma, Ion Guzun

a judecat, fără citarea părților, recursul ordinar declarat de inculpatul Ghirișan Veaceslav, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 13 octombrie 2015, în cauza penală în privința lui

Ghirișan Veaceslav Nicolae,

născut la 14 aprilie 1972, originar din s. Bursuceni, r-nul Sîngerei, domiciliat pînă la reținere în mun. Chișinău, str. Ginta Latină, 19, ap. 106.

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:

- 1. de la 27 iulie 2011 - pînă la 23 iulie 2012; (instanța de fond);*
- 2. de la 07 septembrie 2012 - pînă la 13 octombrie 2015; (instanța de apel);*
- 3. de la 01 februarie 2016 - pînă la 07 iunie 2016; (instanța de recurs ordinar).*

Procedura prevăzută de art.431 alin.(1) pct.1¹) Cod de procedură penală legal executată.

CONSTATĂ :

1. Prin sentința Judecătoriei Ciocana, mun. Chișinău din 23 iulie 2012, Ghirișan Veaceslav a fost achitat de sub învinuirea în săvîrșirea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin.(5) Cod penal, din motiv că nu s-a constat existența faptei infracțiunii.

Ghirișan Veaceslav a fost condamnat în baza art. 326 alin. (3) lit. a) Cod penal, la 3 ani închisoare cu amendă în mărime de 500 unități convenționale, echivalentul a 10 000 lei.

În conformitate cu prevederile art. 90 Cod penal, s-a dispus suspendarea executării pedepsei stabilite pe un termen de probă de 1 an.

2. Petru a pronunța sentința instanța de fond a constatat, că Ghirișan Nicolae la 12 februarie 2009, în timpul cînd se afla în oficiului SRL „Auto Expert” amplasat lîngă hotelul „Turist” din mun. Chișinău, urmărind scopul de a obține un profit, susținînd că are influență asupra unor funcționari din cadrul Primăriei mun. Chișinău, de a-i face să îndeplinească acțiuni ce intră în obligațiile lor de serviciu, și anume în semnarea documentelor

necesare și favorizarea emiterii de către Consiliul municipal Chișinău a Deciziei privind privatizarea de către Urechi Sergiu a unor terenuri amplasate pe str. Odesa, Melestiu și Vorniceni și un teren pe str. Fântânilor din mun. Chișinău, a estorcat și primit de la ultimul, bani în sumă totală de 4 600 Euro, echivalentul a 74 888 lei.

Tot Ghirișan Nicolae, urmărind scopul de profit, susținând că are influență asupra unor funcționari din cadrul Primăriei mun. Chișinău, prin a-i face să îndeplinească acțiuni ce intră în obligațiile lor de serviciu, și anume în semnarea documentelor necesare și favorizarea emiterii de către Consiliul municipal Chișinău a Deciziei privind privatizarea de către Urechi Sergiu a terenului aferent imobilului din str. Z. Arbore nr.10 din mun. Chișinău, și la 03 septembrie 2008, în timp ce se afla lângă hotelul „Turist” din mun. Chișinău a estorcat și primit de la cet. Urechi Sergiu, bani în sumă totală de 4 000 Euro, echivalentul a 55.655,52 lei, după care fără a realiza obiectivele asumate, s-a ascuns, cauzând părții vătămate o pagubă materială în proporții mari.

În perioada martie 2008 - 15 mai 2008, Ghirișan Nicolae continuându-și acțiunile sale criminale având scopul de profit, intenționat, susținând că are influență asupra unor funcționari din cadrul Ministerul Transportului al Republicii Moldova, în scopul de a-i determina să îndeplinească acțiuni ce intră în obligațiile lor de serviciu, și anume în semnarea documentelor necesare pe numele lui SRL „Timitrans” pentru deschiderea unei rute de transportare a pasagerilor, în timp ce se afla pe str. Kiev din mun. Chișinău, a estorcat și primit la cet. Mitroșeru Valeriu bani în sumă totală de 2 000 Euro, echivalentul a 31.920 lei, după care cu banii însușiți s-a ascuns fără a realiza obiectivele asumate.

Tot Ghirișan Nicolae, continuându-și acțiunile sale criminale, în perioada 27 iunie 2009 - 09 martie 2010, având scopul de profit, susținând că are influență asupra unor funcționari din cadrul Primăriei mun. Chișinău, prin a-i face să îndeplinească acțiuni ce intră în obligațiile lor de serviciu, și anume în semnarea și eliberarea autorizației privind amplasarea și funcționarea unor gherete pe str. Tighina din mun. Chișinău, în timpul când se afla lângă Primăria mun. Chișinău, a estorcat și primit de la cet. Gorin Roman, bani în sumă totală de 6 800 Euro, echivalentul conform cursului oficial al BNM de 109.381,02 lei, după care cu banii însușiți s-a ascuns.

Tot el, la 03 decembrie 2009, aflându-se lângă „Casa Presei”, din str. Pușkin din mun. Chișinău, susținând că are influență asupra unor funcționari din

cadrul Primăriei mun. Chișinău, prin a-i face să îndeplinească acțiuni ce intră în obligațiile lor de serviciu, și anume în acordarea în arendă SRL „Invatol-Grup” a unui teren situat în mun. Chișinău, str. Uzinelor nr.7 a estorcat și primit la cet. Melnic Vadim bani în sumă de 4.000 Euro, care conform cursului oficial al BNM la ziua indicată constituia suma de 67.098,40 lei, după care cu banii însușiți s-a ascuns fără a realiza obiectivele asumate.

La 14 ianuarie 2010, tot el, Ghirișan Nicolae, în timp ce se afla lângă Primăria mun. Chișinău, urmărind același scop, susținând că are influență asupra unor funcționari din cadrul Primăriei mun. Chișinău, prin a-i face să îndeplinească acțiuni ce intră în obligațiile lor de serviciu, și anume în semnarea și eliberarea autorizației pe numele ÎI „Bodrug Anatolie” la amplasarea și funcționarea a unor gherete pe str. Tighina din mun. Chișinău, a estorcat și primit la Bodrug Anatolie, bani în sumă totală de 4000 Euro, echivalentul a 71.497,60 lei, după care cu banii însușiți s-a ascuns fără a realiza obiectivele asumate.

Tot el, continuându-și acțiunile sale criminale, avînd scopul de profit, intenționat, susținând că are influență asupra unor funcționari din cadrul Primăriei mun. Chișinău, prin a-i face să îndeplinească acțiuni ce intră în obligațiile lor de serviciu, și anume în perfectarea, semnarea și eliberarea pe numele SRL „Joc-total” a unei autorizații privind amplasarea pe teritoriul municipiului Chișinău a trei localuri cu jocuri de noroc, la 24 mai 2010, în timp ce se afla lângă Primăria mun. Chișinău, a estorcat și primit la cet. Sprîncean Serghei bani în sumă totală de 4.000 Euro, care conform cursului oficial al Băncii Naționale la ziua indicată constituia suma de 63.958 lei.

În continuare, la 10 decembrie 2010, aproximativ la 11¹⁵ Ghirișan Nicolae susținând că are influență asupra unor funcționari din cadrul Preturii sect. Ciocana, mun. Chișinău, prin a-i face să îndeplinească acțiuni ce intră în obligațiile lor de serviciu, și anume în perfectarea, semnarea și eliberarea pe numele SRL „Paladi Gudvin”, autorizație de amplasare a gheretelor pentru comercializarea mărfurilor industriale pe str. I. Vieru și str. P. Zadnipru din mun. Chișinău, aflîndu-se, în incinta Preturii sect. Ciocana, din mun. Chișinău, bd. Mircea cel Bătrîn 4/3, a primit de la Moscaliov Dmitrii suma de 500 Euro, care conform cursului oficial al BNM la ziua indicată constituia suma de 9782 lei, unde a fost reținut în flagrant de către colaboratorii de poliție.

Astfel, Ghirișan Veaceslav, în perioada martie 2008 - 10 decembrie 2010 a

primit în total suma de 484180.54 lei, ce constituie proporții deosebit de mari.

De către organul de urmărire penală, Ghirișan Nicolae a fost învinuit de faptul că, la 23 mai 2008 aflându-se în mun. Chișinău, în apropierea blocului locativ din str. A. Russo, nr. 9/1 a primit în locațiune de la cet. Moscaliov Dmitri pe o perioadă de 3 luni autocamionul de model „Mercedes-Sprinter” cu n/î CMS 125 în valoare de 12 500 Euro, ceea ce conform cursului BNM la acel moment constituia suma de 195 140 lei.

Ulterior, după semnarea contractului de locațiune, Ghirișan N. ilegal a transmis autocamionul sus menționat lui Mitroșeru V. în scopul stingerii datoriei de 4 500 Euro, prin ce a cauzat lui Moscaliov D. o pagubă materială în proporții deosebit de mari.

Tot, el continuându-și acțiune criminală, intenționat cu scopul de a obține un profit la finele lunii mai 2008 în timpul când se afla în mun. Chișinău, str. Calea Ieșilor, abuzînd de încredere l-a înșelat pe Botnari P., precum că este proprietarul autocamionului de model „Mercedes-Sprinter” cu n/î CMS 125 și că dorește să-l transmită în locațiune SA „BTA 35”, pentru a fi utilizat în activitatea de transportare a călătorilor, unde sub pretextul că are nevoie de bani pentru înregistrarea acestui camion pentru a fi posibilă perfectarea actelor privind transmiterea în folosință, a primit și a însușit ilicit de la Botnari P. suma de 500 Euro, care conform cursului oficial al BNM constituia suma de 7976,50 lei .

2. Nefiind de acord cu sentința cu apel a contestat-o acuzatorul de stat, care și-a exprimat dezacordul cu aceasta în partea achitării inculpatului pe capătul de învinuire în baza art. 190 alin. (5) Cod penal, argumentînd că acuzarea a prezentat suficiente probe care confirmă vinovăția inculpatului de comiterea escrocheriei, probe care nu au fost apreciate la justa valoare.

Totodată, apelantul și-a exprimat dezacordul cu concluzia instanței de fond privind stabilirea pedepsei în baza art. 326 alin. (3) lit. a) Cod penal, menționînd că pedeapsa numită este prea blîndă și nu va atinge scopul prevăzut la art. 61 Cod penal.

3. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 13 octombrie 2015, apelul procurorului a fost admis, casată sentința în partea achitării lui Ghirișan Veaceslav în baza art. 190 alin. (5) Cod penal și în partea numirii pedepsei în baza art. 326 alin. (3) lit. a) Cod penal și pronunțată o nouă hotărîre potrivit modului stabilit pentru prima instanță prin care, Ghirișan

Veaceslav a fost condamnat:

- în baza art. 190 alin. (5) Cod penal, la 8 ani 6 luni închisoare, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții legate de administrarea bunurilor materiale pe un termen de 3 ani;

- în baza art. 326 alin. (3) lit. a) Cod penal (red. 23.12.2013), la 4 ani închisoare.

În conformitate cu prevederile art. 84 alin. (1) Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumulul parțial al pedepselor aplicate, definitiv i-a fost stabilită pedeapsa închisorii pe un termen de 9 ani, cu executarea în penitenciar de tip închis și privarea de dreptul de a ocupa funcții legate de administrarea bunurilor materiale pe un termen de 3 ani.

Celelalte dispoziții ale sentinței au fost menținute.

4. Instanța de apel în decizia adoptată a constatat fapta și circumstanțele comiterii infracțiunii de escrocherie, invocate în rechizitoriu, concluzionând totodată că instanța de fond la pronunțarea sentinței, eronat a apreciat probele, fără a ține cont de cerințele art. 101 Cod de procedură penală și ca urmare greșit a ajuns la concluzia privind achitarea inculpatului pe acest capăt de învinuire.

În motivarea soluției adoptate Colegiul penal a conchis că, deși inculpatul nu și-a recunoscut vina în săvârșirea infracțiunilor imputate, vinovăția acestuia este dovedită pe deplin prin: declarațiile părților vătămate Moscaliov D., Mitroșeru V., Botnari P., Urechi S., Gorin R., Melnic V., Bodrug A., Sprîncean S., și ale martorilor Pilipenco A., Ursatîi Ig., Maevschii O., Bostan G., Gîrbu L., Cojocarul A., precum și prin actele cauzei.

Soluționând chestiunea privind stabilirea pedepsei în baza art. 326 alin. (3) lit. a) Cod penal, Colegiul penal a relevat că, în conformitate cu prevederile art. 10 alin. (1) Cod penal, în privința inculpatului urmează a fi aplicată pedeapsa prevăzută de sancțiunea normei date în redacția legii nr. 326 din 23.12.2013.

5. Nefiind de acord cu decizia instanței de apel inculpatul a contestat-o cu recurs ordinar, care, invocând temeiurile prevăzute la pct. 8), 10) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, solicită, casarea acesteia cu menținerea sentinței.

În argumentarea recursului declarat recurentul a invocat următoarele:

- în instanța de apel cauza a fost examinată în componența a mai multor complete de judecată, astfel că un complet a audiat inculpatul și părțile vătămate, iar ultimul complet care a pronunțat decizia nu a reluat examinarea cauzei fiind încălcate prevederile art. 30, 31 Cod de procedură penală;

- în speță a fost încălcat art. 6 CEDO, care prevede dreptul persoanei la un proces echitabil;

- probele au fost eronat apreciate și doar formal s-a indicat respectarea legii procesual penale;

- la stabilirea pedepsei nu s-a luat în considerație că inculpatul are la întreținere 2 copii minori și nu a fost analizată personalitatea acestuia;

- pe parcursul unei perioade îndelungate și anume 1 an și 5 luni s-a aflat în detenție, fiind astfel încălcat art. 11 al CEDO și art.21 din Constituție, precum și art. 14.2 al Pactului Internațional asupra Drepturilor civile și politice, care stipulează, că pînă la adoptarea unei hotărîri de condamnare și rămînerea definitivă a acesteia inculpatul are statut de persoană nevinovată și dispune de toate drepturile constituționale.

6. În conformitate cu prevederile art. 431 alin.(1) pct.1¹) Cod de procedură penală, procurorul a depus referință privind opinia sa asupra recursului ordinar declarat de inculpat, argumentînd, că recurentul nu a indicat în ce constă problema de drept de importanță generală abordată în cauză și care este eroarea de drept comisă de instanță, solicitînd doar reaprecierea probelor.

7. Judecînd recursul ordinar declarat în raport cu motivele invocate, Colegiul penal lărgit consideră că acesta urmează a fi admis, din următoarele considerente.

Cu toate că recurentul în recursul declarat a făcut trimitere la temeiurile de drept prevăzute de art. 427 alin. (1) pct. 6), 10) Cod de procedură penală, acesta invocînd că în instanța de apel cauza a fost examinată în componența a mai multor complete de judecată, nefiind respectate prevederile art. 30, 31 Cod de procedură penală, semnalizează temeiul prevăzut la art. 427 alin.(1) pct. 2) Cod de procedură penală.

Sub acest aspect, instanța de recurs remarcă că, potrivit art. 6 par. 1, 2 din Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, art. 6¹ alin. (1¹), 37 alin. (2) din Legea privind organizarea judecătorească, art. 19 alin. (1), 30 alin. (5), 31 alin. (1), (3) Cod de procedură penală, orice persoană are dreptul la examinarea și soluționarea cauzei sale de către o instanță legal constituită, care va acționa în conformitate cu prezentul cod. Nimeni nu poate fi lipsit de dreptul de a-i fi judecată cauza de acea instanță și de acel judecător în competența căroră ea este dată prin lege.

Potrivit art. 30 alin. (5) Cod de procedură penală, apelurile împotriva

hotărîrilor judecătorești în cauzele penale se judecă în complet format din 3 judecători.

Completul de judecată format în condițiile art. 30 Cod de procedură penală, trebuie să rămână același în tot cursul judecării cauzei, cu excepția prevăzută în alin. (3). Dacă aceasta nu este posibil, completul poate fi schimbat pînă la începerea cercetării judecătorești. După începerea cercetării judecătorești, orice schimbare intervenită în completul de judecată impune reluarea de la început a cercetării judecătorești, prevederi stipulate în alin. (1) și (2) al art. 31 Cod de procedură penală.

În cazul în care, cauza se judecă de un complet format din 3 judecători și unul din aceștia nu poate participa în continuare la judecarea cauzei din motive prevăzute de lege, și anume (*de boală îndelungată, deces sau din motivul eliberării din funcție în condițiile legii*) acest judecător este înlocuit de un alt judecător, prin încheiere motivată, emisă de președintele Curții de Apel.

În acest context, Colegiul lărgit relevă, că prin rezoluția Președintelui Curții de Apel Chișinău din 07 septembrie 2012, prezenta cauză penală a fost repartizată judecătorului raportor L. Catan, care în componența completului format din judecătorii E. Conoval și M. Buruian au început cercetarea judecătorească audiind inculpatul și 5 părți vătămate.

Ulterior, contrar prevederilor art.31 alin.(4) Cod de procedură penală, pct. 18 din *Regulamentul privind modul de constituire a completelor de judecată și schimbarea membrilor acestora*, care stipulează, că cauzele care se află la etapa de finisare rămân pentru a fi examinate în completul inițial desemnat, și fără a ține cont că prin Hotărîrea Consiliului Superior al Magistraturii, din 05 noiembrie 2013, nr.807/34, au fost menținute împuternicirile judecătorului Catan L., pentru finisarea cauzelor aflate în procedură la Curtea de Apel Chișinău, inclusiv și pentru cauza penală în privința lui Ghirișan V., prezenta cauză penală prin încheierea președintelui Curții de Apel Chișinău din 24 decembrie 2013, a fost repartizată judecătorului raportor I. Secrieru.

Astfel, după cum s-a menționat anterior, completul format din judecătorii L. Catan, E. Conoval și M. Buruian, au început cercetarea judecătorească fiind audiați inculpatul, părțile vătămate Sprîncean S., Ureche S., Gorin R., Moscaliov D. și Melnic V.(f.d.143-156, vol. III), iar ulterior la 13 octombrie 2015, alt complet format din judecătorii X. Ulianovschi, Sv. Balmuș și I. Secrieru (f.d. 124-132, vol. IV), contrar prevederilor art. 31 alin.

(2) Cod de procedură penală, au supus aprecierii probele examinate de primul complet de judecată și au adoptat hotărîrea contestată.

De rînd cu cele menționate mai sus, analizînd materiale cauzei, Colegiul lărgit constată, că completul de judecată care a pronunțat decizia din 13 octombrie 2015 nu a fost constituit în conformitate cu prevederile art. 6¹ alin. (1) (1¹) din Legea privind organizarea judecătorească, care stipulează că schimbarea membrilor completului se face în cazuri excepționale, în baza unei încheieri motivate a președintelui instanței judecătorești. (...). Încheierea motivată privind schimbarea membrilor completului se anexează la materialele dosarului, iar cauzele repartizate unui complet de judecată nu pot fi trecute altui complet decît în condițiile prevăzute de lege.

Prin urmare, instanța de recurs constată, că completul care a pronunțat decizia, nu a fost constituit legal, iar la materialele cauzei lipsește vre-o încheiere motivată a președintelui Curții de Apel în acest sens.

Astfel spus, rezultă că prevederile referitor la schimbarea completului de judecată au fost încălcate de către instanța de apel, iar potrivit art. 251 alin. (2) și (3) Cod de procedură penală, încălcarea prevederilor legale referitoare la compunerea instanței atrage nulitatea actului procedural. Nulitatea respectivă nu se înlătură în nici un mod, poate fi invocată în orice etapă a procesului și se ia în considerare de instanță, inclusiv din oficiu.

În contextul jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului și, în special, a hotărîrii din 09.10.2008 în cauza lui *Moiseev vs Federația Rusă*, s-a susținut că schimbarea completului de judecată din motive ce nu pot fi stabilite și care nu au fost prevăzute de careva garanții procesuale, se consideră ca o încălcare a art.6 CEDO – dreptului la un proces echitabil.

În consecință, instanța de recurs este în imposibilitate de a realiza controlul judiciar al fondului hotărîrii, or situația de drept enunțată în speță, cînd se percepe nulitatea absolută a actului procedural (hotărîrea instanței), se impune concluzia că lipsește judecata, astfel recursul declarat se va admite cu rejudecarea cauzei în instanța de apel.

Conform art. 435 alin.(1) pct.2) lit.c) Cod de procedură penală, instanța de recurs, casează total hotărîrea atacată și dispune rejudecarea cauzei de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Dat fiind că încălcările normelor procedurale menționate, comise de către instanța de apel, constituie erori de drept, prevăzute în art. 427 alin. (1) pct.2),

Cod de procedură penală, care nu pot fi corectate de către instanța de recurs, se impune soluția admiterii recursului ordinar declarat, casarea totală a deciziei contestate, cu dispunerea rejudecării cauzei în instanța de apel.

La rejudecarea cauzei, instanța de apel urmează să țină cont de prevederile art. 6 al Convenției Europene pentru Drepturile Omului și de jurisprudența CEDO privind aplicarea acestui articol, de motivele expuse în prezenta hotărâre, urmînd să respecte prevederile art. 414, 419 Cod de procedură penală, și să adopte o hotărâre legală și întemeiată, în conformitate cu prevederile art.417 Cod de procedură penală.

8. În conformitate cu prevederile art.434, 435 alin.(1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție

DECIDE :

Admite recursul ordinar declarat de inculpatul Ghirișan Veaceslav, casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 13 octombrie 2015, în cauza penală în privința lui *Ghirișan Veaceslav Nicolae*, și dispune rejudecarea cauzei în ordine de apel în aceeași instanță, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac, publicată integral la 07 iulie 2016.

Președinte

Constantin Alerguș

Judecătorii

Vladimir Timofti

Petru Moraru

Nadejda Toma

Ion Guzun